1939 ий. 3 АПРЕЛЬ № 29 (528) Акше 5 ыр.

9-ше ИИ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушнызаі

ВЛКСМ Маробком ден горком орган

Ӧрвезе коммунист

ВКП(б) ЦК ПОЛИТБЮРО

ВКП(б) ЦК-ын пленумыштыжо сайлыме ВКП(б) ЦК Политбюро. Политбюро член шамыч: шола гыч—Сталин И. В., кӱшыл рядыште—Андреев А. А., Ворошилов К. Е., Жданов А. А., Каганович Л. М., Калинин М. И. йолташ шамыч; ӱлыл рядыште—Микоян А. И., Молотов В. М., Хрущев Н. С. йолташ шамыч. Политбюро членыш кандидат-шамыч: Берия Л. П., Шверник Н. М. йолташ-шамыч.

С'ездын решенийже-шамычым келгын изучатлаш

Шукерте огыл ВКП(б)-н XVIII с'ездше шке пашажым пытарыш. С'ездын принимательме решенийже-шамыч коммунизмым ыштыме ончыкылык пашаште боевой программа улыт.

Кызыт главный задача—ВКП(б) XVIII с'ездын исторический решенийже-шамычым да великий вождь Сталин йолташын указанийжым большевистски шукташ. Решений-шамычым реализоватлымын первый этапше — с'ездыште ыштыме доклад-шамычым да с'ездын чыла решенийжым келгын изучатлаш. Тиде эн первояк мемнан кадр-шамычлан, советский интеллигенцийлан касатла.

Партийно-комсомольский да государственный пашан чыла отраслыштыже ыштыше пашаеҥ-шамычын политический уровеньыштым да марксистско-ленинский сознательностьыштым нӧлтымаш, нуным с'ездын решенийже да Сталин йолташын указанийже дене вооружатлымаш кумышо пятилетний планым шуктымаште эн решающий улеш. Сандене Сталин, Молотов, Жданов йолташ-шамычын докладыштым да с'ездын решенийже-шамычым келгын изучатлымаш да доклад ден решений-шамычым кумда масса коклаште пропагандироватлымаш кажне комсомольский организацийын главный задачыже лийын шога. Большевистский пропаганда ден агитацийын чыла методыштым кучылташ кӱлеш. Квалифицированный пропагандист улмаште с'ездын материалжым тунемашлан кружок-шамычымат организоватлаш лиеш. Но главный да решающий метод—тиде самостоятельно изучатлымаш. Комсомольский актив „ВКП(б) историйын краткий курсшым" изучатлыме жапыште самостоятельно пашам ыштыме опытым ятыр поген. С'ездын решенийже-шамычым изучатлыме годым тиде опытым эше кумдан шарыман.

Массовый агитаций пеш кугу значенийан. Садлан тудым кумдан шараш кӱлеш. Латкандашымше с'ездыште ыштыме доклад-шамычым коллективно лудмаш, с'ездын решенийже нерген лекций, доклад, консультаций, беседа, диаграмма, картограмма-шамыч моткоч кугу пайдам пуэн кертыт. Комсомольский организаций-шамычлан XVIII с'езд нерген докладым, беседым, лекцийым ВЛКСМ ЦК-ын разработатлыме тема-шамычше дене эртарашышт кӱлеш.

С'езд нерген доклад, лекций, беседа-шамычым кӱкшӧ идейно-политический уровенеш эртарыман. Сандене агитатор, беседчик, чтец шамычым подбиратлымашке серьезно относитлаш кӱлеш. Комсомолын агитатор, беседчик кадрже-шамыч шагал огыл. С'ездын материалжым пропагандироватлыме пашаш политически грамотный еҥ-шамычым ойрыман. ВЛКСМ райком-шамыч агитатор, беседчик, чтец-шамыч дене инструктивный совещанийым, консультацийым эртарышаш улыт.

С'ездын решенийжым да Сталин, Молотов, Жданов йолташ-шамычын докладыштым изучатлымашым практический паша дене сочетатлаш кӱлеш. Комсомольский организаций-шамычын задачышт: с'ездын решенийжым шуктышаш верч кучедалмашке чыла комсомолец-шамычым да пӱтынь молодежым мобилизоватлаш, с'езд лӱмеш шарыме социалистический соревнованийым эше утларак кумдаҥдаш, стахановский движений негызеш паша производительностьым адакат кӱшкӧ нӧлташ.

ВКП(б) с'ездын решенийже Ленинско-Сталинский комсомолын деятельностьшым эше утларак кумдаҥда. „Предприятий, колхоз, совхоз, учреждений-шамычын пашаштышт ситыдымаш-шамычым кораҥдымаште да нунылан пашам саемдымаште, социалистический соревнований ден ударничествым организоватлымаште, массовый кампаний-шамычым эртарымаште да тулеч молыштат кӱлеш полышым пумо задача-шамыч дене кылдалтше чыла вопросым обсуждатлымаште да соответствующий парторганизаций-шамыч ончылан шындымаште комсомольский организаций-шамыч кумда инициативын праважым иметлат". (ВКП(б) устав гыч).

Ленинский комсомол большевистский партийын пумо тиде кугу права дене гордитлышаш да тудым практически шуктымашке шкенжым мобилизоватлышаш.

ВКП(б) ЦК ПЛЕНУМ

1939 ий 22 мартыште угыч сайлыме ВКП(б) ЦК-н Пленумжо лийын.

Пленум ЦК-н исполнительный органже-шамычым тыгай составаным сайлен:

1) ЦК Политбюро: Андреев А. А., Ворошилов К. Е., Жданов А. А., Каганович Л. М., Калинин М. И., Микоян А. И., Молотов В. М., Сталин И. В., Хрущев Н. С. йолташ-шамыч.

Кандидат-шамыч: Берия Л. П., Шверник Н. М. йолташ-шамыч.

2) ЦК Секретариат: Андреев А. А., Жданов А. А., Маленков Г. М., Сталин И. В. йолташ-шамыч.

3) ЦК Оргбюро: Андреев А. А., Жданов А. А., Каганович Л. М., Маленков Г. М., Мехлис Л. З., Михайлов Н. А., Сталин И. В., Шверник Н. М., Щербаков А. С. йолташ-шамыч.

ЦК Пленум ВКП(б) ЦК пеленсе Партийный Контрольный Комиссийын председательжылан Андреев А. А. йолташым сайлен.

Центральный Ревизионный Коммиссий.

1939 ий 22 мартыште Центральный Ревизионный Комиссийын заседанийже лийын.

Комиссийын председательжылан Центральный Ревизионный Комиссий Владимирский М. Ф. йолташым сайлен.

С'ездын решенийжым келгын изучатлат

КУЖЕНЕР (телефон дене). Тумьюмучашский военно-учебный пунктышто вневойсковик-шамыч партийын XVIII с'ездыштыже Сталин, Молотов, Жданов йолташ шамычын ыштыме докладыштым да с'ездын решенийжым пеш кугу политический нӧлталтмаш дене изучатлат. Нуно предс'ездовский соревнованийым умбакыже шарен, учебный программым сеҥымаш дене—„хорошо" да „отлично" отметка-шамыч дене тунем пытараш обязательствым налыныт.

Южо вневойсковик-шамыч с'ездовский материал изучатлымашым колхозлаштат организоватленыт. Теве Чернов йолташ „У корно" колхозышто, Пастухов йолташ „Комбайн" да Бахнит йолташ „Нила" колхозышто кажне кечын Сталин йолташын докладшым изучатлымашым эртарат. Ниве йолташ-шамыч шошо агам образцово да кӱкшӧ качество дене эртарышаш верч колхоз-шамычлан социалистический договорым ышташ полшеныт. Теве Свечков йолташ „Коммунар" колхозышто с'ездовский материалым изучатлыме ден пырля, социалистический соревнований договорым шташ да паша вийым моштен растановитлаш полшен.

Акпулатов.

ВКП(б) XVIII С'ЕЗД ДЕНЕ САИЛЫМЕ ВКП(б) ЦЕНТРАЛЬНЫЙ КОМИТЕТЫН СОСТАВШЕ

ВКП(б) ЦК ЧЛЕН-ШАМЫЧ

1. Андреев А. А.
2. Андрианов В. М.
3. Анцелович Н. М.
4. Багиров М. Д.
5. Бадаев А. Е.
6. Бенедиктов И. А.
7. Берия Л. П.
8. Борков Г. А.
9. Буденный С. М.
10. Булганин Н. А.
11. Бурмистенко М. А.
12. Ванников Б. Л.
13. Вахрушев В. В.
14. Вознесенский Н. А.
15. Ворошилов К. Е.
16. Вышинский А. Я.
17. Двинский Б. А.
18. Донской В. А.
19. Ефремов А. И.
20. Жданов А. А.
21. Задионченко С. Б.
22. Захаров С. Е.
23. Зверев А. Г.
24. Землячка Р. С.
25. Каганович Л. М.
26. Каганович М. М.
27. Калинин М. И.
28. Корниец Л. Р.
29. Коротченко Д. С.
30. Косыгин А. Н.
31. Кузнецов А. А.
32. Кузнецов Н. Г.
33. Кулик Г. И.
34. Литвинов М. М.
35. Лихачев И. А.
36. Лозовский С. А.
37. Любавин П. М.
38. Маленков Г. М.
39. Малышев В. А.
40. Мануильский Д. З.
41. Меркулов В Н.
42. Меркулов Ф. А.
43. Мехлис Л. З.
44. Микоян А. И.
45. Митин М. Б.
46. Михайлов Н. А.
47. Молотов В М.
48. Никитин В. Д.
49. Николаева К. И.
50. Пегов Н. М.
51. Первухин М. Г.
52. Пономаренко П. К.
53. Поскребышев А. Н.
54. Поспелов П. Н.
55. Потемкин В. П.
56. Рогов И. В.
57. Седин И. К.
58. Скворцов Н. А.
59. Сталин И. В.
60. Тевосян И. Т.
61. Тимошенко С. К.
62. Фадеев А. А.
63. Хрущев Н. С.
64. Шахурин А. И.
65. Шверник Н. М.
66. Шкирятов М. Ф.
67. Штерн Г. М.
68. Щаденко Е. А.
69. Щербаков А. С.
70. Юсупов У.
71. Ярославский Ем.

ВКП(б) ЦК ЧЛЕНЫШ КАНДИДАТ-ШАМЫЧ

1. Алемасов А. М.
2. Антонов Д. И.
3. Арутинов Г. А.
4. Багаев С. И.
5. Бакрадзе В. М.
6. Бирюков Н. И.
7. Бойцов И. П.
8. Вейнберг Г. Д.
9. Власов И. А.
10. Гвишиани М. М.
11. Гоглидзе С. А.
12. Горкин А. Ф.
13. Громов Г. П.
14. Гусаров Н. И.
15. Деканозов В. Г.
16. Денисов М. Ф.
17. Доронин П. И.
18. Дубровский А. А.
19. Жаворонков В. Г.
20. Жемчужина П. С.
21. Журавлев В. П.
22. Зотов В. П.
23. Игнатов Н. Г.
24. Игнатьев С. П.
25. Искандеров А. Б.
26. Карташев К. К.
27. Кафтанов С. В.
28. Качалин К. И.
29. Кобулов Б. З.
30. Ковалев М. П.
31. Колыбанов А. Г.
32. Комаров П. Т.
33. Конев И. С.
34. Круглов С. Н.
35. Кулаков П. Х.
36. Локтионов А. Д.
37. Макаров И. Г.
38. Масленников И. И.
39. Мерецков К. А.
40. Невежин Н. И.
41. Никишев И. Ф.
42. Павлов Д. Г.
43. Пальцев Г. Н.
44. Патоличев Н. С.
45. Попков П. С.
46. Попов Г. М.
47. Пронин В. П.
48. Растегин Г. С.
49. Савченко Г. К.
50. Самохвалов А. И.
51. Селезнев П. И.
52. Сергеев И. П.
53. Сердюк З. Т.
54. Смушкевич Я. В.
55. Соснин Л. А.
56. Старостин М. И.
57. Старченко В. Ф.
58. Сторожев Я. В.
59. Фекленко Н. В.
60. Фролков А. А.
61. Хохлов И. С.
62. Чарквиани К. Н.
63. Черноусов Б. Н.
64. Чуянов А. С.
65. Шагимарданов Ф. В.
66. Шапошников Б. М.
67. Штыков Т. Ф.
68. Ярцев В. В.

ВКП(б) XVIII С'ЕЗД ДЕНЕ САИЛЫМЕ ЦЕНТРАЛЬНЫЙ РЕВИЗИОННЫЙ КОМИССИИЫН СОСТАВШЕ

1. Абдурахманов А.
2. Андриенко А. А.
3. Аношин И. С.
4. Бойцов В. И.
5. Булатов В. С.
6. Вагов А. В.
7. Владимирский М. Ф.
8. Волков А. А.
9. Грекова Н. Г.
10. Денисенко В. М.
11. Дукельский С. С.
12. Игнатьев С. Д.
13. Изотов Н. А.
14. Кабанов А. Ф.
15. Канунников М. Я.
16. Квасов М. Е.
17. Киселев В. А.
18. Киселев К. В.
19. Кривонос П. Ф.
20. Кудрявцев А. В.
21. Кузнецов И. А.
22. Кузнецов Ф. Ф.
23. Кулиев Т. И.
24. Кулатов Т.
25. Курбанов М.
26. Лаврентьев П. В.
27. Линкун Н. И.
28. Лобанов П. П.
29. Лукин С. Г.
30. Любимов А. В.
31. Мельников А. Н.
32. Мишакова О. П.
33. Мищенко Г. К.
34. Москатов П. Г.
35. Муругов И. В.
36. Огородников Г. П.
37. Пирузян А. С.
38. Протопопов Д. З.
39. Саджая А. Н.
40. Силкин Г. П.
41. Скрынников С. Е.
42. Смирнов П. В.
43. Степаненко И. Л.
44. Суслов М. А.
45. Тарасов С. Н.
46. Увдасынов Н.
47. Худай-Бергенов А.
48. Цанава Л. Ф.
49. Чубин Я. А.
50. Шаталин Н. Н.

Кугу производственный нӧлталтмаш

Оршанка районысо колхозник, интеллигенций да тунемше-шамыч партийын XVIII с'ездыштыже Сталин, Молотов, Жданов йолташ-шамычын ыштыме докладыштым да с'ездын решенийже-шамычым пеш кугу производственный нӧлталтмаш дене изучатлат.

Люльпанский МТС-н тракторист, комбайнер да агрономжо-шамыч с'езд материалым изучатлыме ден пырля трактор дене ялозанлык машина-шамычым кӱчык жапыште тӱрыс ремонтироватлен шукташ обязательствым нальыч. Теве трактор-шамычым ремонтироватлымаште Зимин йолташын бригадыже паша нормым кок пачаш нӧлталын. Санденак тудын бригадыже трактор ремонтироватлыме планым жап деч ончыч шуктыш.

Тыгаяк кугу воодушевлений дене больница пашаен-шамыч Сталин йолташын докладшым изучатлат.

— Сталин йолташын докладше большевистский партийын да лично Сталин йолташын Советский интеллигенций верч тыршымыштым, нуным воспитатлымаште кугу заботыштым ончыкта—манын помсанврач Мишкин йолташ ойла.

Тыгак теве „Кугу Кокшан“ лестранхозышто чодра пашам ыштыше колхозник-шамыч — „Победитель“, „Йошкар Орша“, „Марий“, „Новая жизнь“ да моло колхозлаштат с'ездовский материал изучатлымашым пеш кугу производственный нӧлталтмаш дене организоватленыт.

А. Герасимов.

13 март гыч Куяр станцийыште Советский строительство курс заниматлаш тӱҥалын.

Снимкыште: А. И. Кугенерова йолташ курсант-шамычлан XVIII с'ездыште Сталин йолташын ыштыме докладшым лудеш.

Фото М. Чуршуковын.

XVIII-ше ПАРТС'ЕЗД ЛӰМЕШ МЕМНАН ПОДАРКЫНА-ШАМЫЧ

Мемнан №-ский частьыште шуко национальность уло. Тиде коклаште Марийский АССР гычат ятыр улына. Моло-шамыч ден пырля марий-шамычат ончыл радамыште каят. Теве Мамаев Е. — комсомолец-наводчик. Комсомолыш тудо армийыш толмек пурыш. Комсомол Мамаев йолташым воспитатлыш. Мамаев йолташ вараш кодшо йолташыже-шамычлан полшен шога. Тудо тунемме ден пырля боевой специальной подготовкыштат ончылно кая. Мамаев йолташ отличник-наводчик: орудий дене лӱмаште ик пулямат арамеш ок колто, тидлан Военный Совет „За отличную артиллерийскую стрельбу“ шай значок дене наградитлен. Мемнан коклаште ик Мамаев веле огыл. Теве: Долгов—комсомолец, тудат наградым налын. Медин Ал-др—комсомолец, отличник-наводчик, боевой подготовкышто, политика тунеммаште взводышто первый верым налеш, дисциплинированный боец. Медин йолташ тыгерак ойла: „Мыйын кид йӱмач ик тушманат ок утло“.

Тетеркин И—комсомолец-разведчик, чыла предмет денат отлично тунемеш, общественный пашаште чот полшен шога. Кызыт Тетеркин йолташым партий кандидатыш приниматлыштт.

Александров В.—связист, специальный учеба ден политика тунеммаште отлично тунемеш.

Ярайдайкин — комсомолец, отличник, рядовой красноармеец гыч отделений командир лие. Тиде пашам кумыл пыштен ышта, красноармеец-шамыч тудым пагалат. Моло йолташ-шамычат: Никифоров, Скворцов, Яшпертов вараш огыт код.

Ме ончыкыжат боевой подготовкым да политика шинчымашнам эше кӱш нӧлтена.

Комсомолец-допризывник йолташ-шамыч! Теат призывлан ямдылалтса, шке тазалыкдам арален шогыза. Осоавиахим членыш пурен ПВХО, „Ворошиловский стрелок“ значоклан нормым сдатлыза. Политика шинчымашдам кӱш нӧлтыза. Колхозышто шошо агалан ямдылалтмаште да эртарымаште чот полшен шогыза, тиде важный пашаште ончыл радамыште лийза.

Пом. старшина—
АРХИПОВ Ф. А.

Ленинградский область №-ский часть.

ШОШО АГАЛАН ЯМДЕ

„Йошкар Эчаш“ колхозысо колхозник-шамыч шошо агам образцово ямдылалтын вашлияш предс'ездовский соревнованийыште налме обязательствыштым честь дене шуктеныт. Урлыкашым чыла культура денат ситышын сортироватлен оптымо. Пырче сортироватлымаште М. Изосимова, А. Марлина, А. Келеева, Л. Смирнова йолташ-шамыч кечаш нормым эре 200 процентлан темен шогеныт. Пасушко 160 тонн терысым шупшыктымо. Терыс шупшыктымаште Петрова, Чеснакова йолташ-шамыч нормым 220 процент марте теменыт. Тыгак моло удобренийымат погымо. Ялозанлык машина да кычкен лекшаш ӱзгар-шамыч чыла ямде. Колхозышто кӱкшӧ урожай верч кучедалше звенам организоватлыме.

Т. ТАНЫГИН.

САЙ ОТМЕТКА ДЕНЕ ТУНЕМЫТ

Корамас НСШ-ыште тунемше—комсомолец, пионер звено вожатый Федоров Николай (Сотнур район) ВКП(б) н XVIII с'ездшым пионерский пащам образцово шындыме дене вашлие. Тудын звенасе пионер-шамыч чыланат „отлично“ отметка дене тунемыт.

Воробьев.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ ТУНЕММАШЫМ ОБЩЕСТВЕННЫЙ ПАША ДЕНЕ СОЧЕТАТЛЕМ

Всесоюзный коммунистический партийын XVIII с'ездышын почмо годым Молотов йолташ вступительный речьыштыже тыге ойлен:

„У полоса мемнан ончылан у задача-шамычым шында. Мемнан внутренний задача-шамыч шот дене ончымаште ыдде нелытын центрже воспитательный вопрос-шамычыш, коммунистический воспитаний вопрос-шамычыш, шемер-шамыч сознанийыште але марте илыше капитализм пережиток-шамычым ликвидироватлымашке кусаралтеш".

Партийын первый помощникше улшо комсомоллан тиде пашам шуктымаште шуко ышташыже логалеш. Студент-шамыч ончылнат кугу задача шога: социалистический строительствылан сай специалист лияш, большевизм дене овладеватлаш.

Мый Поволжский Лесотехнический институтышто III курсышто тунемам. Институтышто кум ий годсек мый общественный пашам шуктен толам. Тидыже мыйын общий развитийыште, кушмаште да идейно-политический уровеньым нӧлталмаште мланем шуко полшен да кызытат полша. Але „ВКП(б) историй краткий курс" лекмешкак мый пропагандистлан пашам ыштенам, тиде почетный пашам сай шуктен толынам, ты годымак шкемын идейно-политический уровеньым нӧлтымаште шуко пашам ышташ логалын.

„ВКП(б) историй краткий курс" светыш лекмеке, ВКП(б) историйым самостоятельно изучатлаш тӱҥгальым. Лекцийым колыштам, мо кӱлешым лекцийыште возем Умлыдымо вопрос-шамыч лектыт гын, консультацийыш мием, консультаций шуко полышым пуа. ВКП(б) историйым келгын тунемашлан первоисточник-шамычым — Ленинын—Сталинын произведенийыштым келгын изучатлаш логалеш. Адак газетлаште, журналлаште печетлалтше консультационный материал-шамычат шуко полшат.

ВКП(б) историйым тунемме ден пырля мый участкыште агитаций пашам ыштем. ПЛТИ агитколлектившамыч кокла гыч иктыже дене мый руководитлем. Агитационный пашам сайын шындышаш верч агитаторшамычлан полыш кӱлеш, нунын пашаштым проверятлыман, агитационный пашаште могай ситыдымаш уло, адак мо дене слушатель-шамыч утларак интересоватлат, мо нерген нуно утларак колыштнешт пален налман. Тыге чыла ситыдымаш-шамычым да слушатель-шамычын желанийыштым, интересыштым пален налын агитаций пашам умбакыже шарена.

Кызыт мыйын агитколлектив пашам сайын колта. Агитатор-шамыч коклаште ударник-отличник-шамыч ятыр улыт. Пашам правильно организоватлыме дене теоретически тунеммашым общественный паша дене сочетатлаш гын, паша кеч кунамат сайын кая.

В. Родионов.

Политический шинчымашым чарныде нӧлташ

ВЛКСМ ЦК-н комсомолышто пропагандым организоватлыме верген постановленийжым опубликоватлымылан ятыр жап эртен гынат, южо первичный комсомольский организацийыште „ВКП(б) историй краткий курс" изучатлымашым кӱлеш уровеньыш шындыме огыл. Большевик-шамыч партийын замечательный историйжым изучатлымаште эн первояк руководящий комсомольский кадр, актив-шамыч личный примерым ончыкташ обязан улыт.

Теве „У корно" колхоз пеленсе комсомольский организацийыште ВКП(б) историй изучатлымашым кӱлеш семын организоватыме огыл. Тиде организацийыште ВКП(б) историйым келгын изучатлаш комсомолец Аппаков Федя гына пижын. Аппаков йолташ историйым изучатлаш кажне кечын кок-кум шагат жапым ойыра. Лекций ден консультацийышке коштеш. Тылеч посна, „В помощь партучебе" журналыште консультационный статьям лудеш. Кӱчыкын конспектым воза. Кызыт Аппаков йолташ IV главам тунемаш тӱҥалын. Моло комсомолец-шамыч Историйым огыт тунем. Комсорг Лебедев шкежат ВКП(б) Историйым келгын огеш изучатле.

Тыгак Пектубаевский райфо пеленсе комсомольский организацийыштат „ВКП(б) историй краткий курс" тунеммашым сайын организоватлен огытыл.

И. Анцыгин.

ЛЕКЦИЙ КУГУ ПОЛЫШЫМ ПУА

Мый, Марийский педагогический институтын исторический факультетыштыже IV курсышто тунемам. Тиде жап коклаште кажне ийын ВКП(б) историйым тунемынам да нылымше ий пропагандистлан пашам ыштем.

„ВКП(б) историй краткий курс" лекмеке тудым самостоятельно келгын изучатлымашке кусныным. ВКП(б) историйым изучатлымашке сылне мутан литературым лудмо семын огыл, а пеш серьезно относитлыман, тунам веле сайын умлаш лиеш.

Историйым изучатлыме годым шукыжым первоисточник-шамычым Ленин ден Сталинын произведенийыштым лудам, консультаций ден лекцийыш коштам. Теве первый главам изучатлыме годым Ленинын „Что такое „друзья народа" и как они воюют против социал-демократов?", „Что делать?", „Шаг вперед, два шага назад" произведенийже нерген лекцийым колыштынам. Лекцийым колыштмеке изучатлышаш материалым эше ик гана прорабатыватлем, тунам кидеш карандашым кучен кӱлешан вер-шамычым палемдем, кажне глава дене кӱчыкын конспектым ыштем. Умлыдымо йодыш лектеш гын, консультант деч вашмутым налам. Адакшым ВКП(б) историйым тунеммаште посна вопрос дене

газет ден журналлаште печетлалтше статья-шамычым лудам.

Марийский пединститутын студентше—
В. М. СЕРГЕЕВ.

ВКП(б) историй изучатлыше-шамычлан полыш кӱлеш

Шкемын политический шинчымашем нӧлтышаш верч мый серьезно пижынам. Санденак ВКП(б) историйым изучатлыме шотышто пенгыде расписанийым ыштенам. Эрдене занятийыш кайме деч ончыч изучатлышаш материалым лудын лектам. Кастене тиде материалымак тщательно прорабатыватлем да сайын гына конспектым возем. Адакшым посна тема дене умылтарыше материал-шамычым лудам. Тыге кажне кечын историйым изучатлаш 2—3 шагатым ойрем.

Туге гынат, каласаш кӱлеш, „ВКП(б) историй краткий курс" изучатлыше-шамычлан педучилище пеленсе ВЛКСМ комитет могырым нимогай полыш ок пуалт. Консультаций ден лекций огыт эртаралт. Садланак ВКП(б) историйым педучилищын II ден III классыште тунемше студент-шамыч шукыжо огыт изучатле. Мланна практический полыш кӱлеш.

В. М. Иванов,
У-Торъял педучилище.

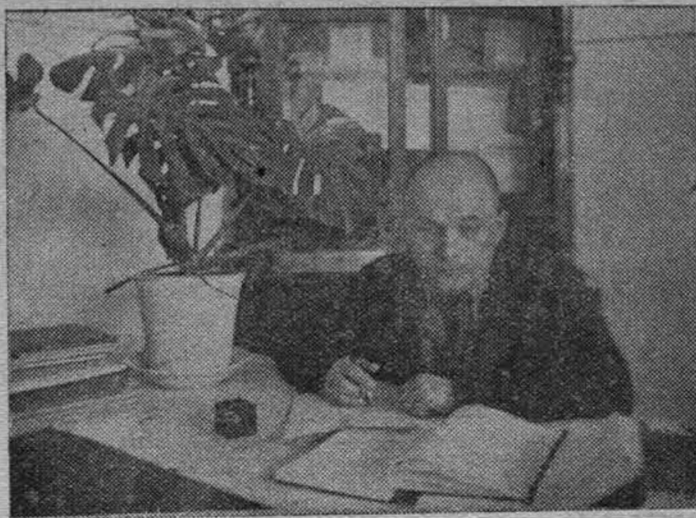
КУЗЕ МЫЙ ПЕРВОИСТОЧНИК-ШАМЫЧЫМ ИЗУЧАТЛЕМ

„ВКП(б) историй краткий курсым" мый подраздел дене изучатлем. Эн первояк главам тӱрыснек конспектым ыштыде лудын лектам. Первый гана лудмем годым палыдыме, умлыдымо вопрос-шамыч лектыт гын, мый посна тетрадьыш возен консультант деч умылем. Варажым тиде главам подраздел дене лудмашке куснем. Подраздельым лудмем годым основной мысль ден вывод-шамычым подчеркиватлем, пример ден доказательство-шамычым ӧрдыжеш палемдем.

Вара подчеркиватлыме ден палемдыме вер-шамычым уэш лудмеке конспектым ыштем. Конспект мыйын шотышто обязательно кӱлеш, вет конспектым возымо годым подраздельыште разобратлыме вопрос-шамыч ден пырля кылден возашлан сайын шоныде ок лий. Мый конспектым пеш кӱчыкын, сжато возем.

Тыге ик главам изучатлымеке, первоисточник гыч посна вопрос дене тунемаш тӱҥалам. Первый главам изучатлыме годым Маркс ден Энгельсын „Коммунистический манифест" ден Ленинын знаменитый книгажым „Развитие капитализма в России" лудынам. Кокымшо глава ден Ленинын „Шаг вперед, два шага назад", „Что делать?" произведенийжым изучатленам.

Кузе мый первоисточник-шамычым изучатлем? Ленинын „Развитие капитализма в России" книгажым тыге изучатленам. Первояк книгаште могай вопрос разбиратлалташ тудым оглавлений гыч пален налам. Ик главам тӱрыс лудмеке варажым главан подразделжым тщательно изучатлаш тӱҥалам. Могай верым налаш кӱлеш гын, мый подчеркиватлем (книгаже шкемын). Кӱлешан верым посна тетрадьыш возем. Тиде тетрадьыштак могай страницыште основной мысль ден вывод-шамыч ончыктыалтыныт палемдем. Мый кузе тунемам тиде кажныжлан йӧршӧ рецепт огыл. Историй изучатлышын ямдылалтме уровеньжым да изучатлыме материалын характержым шотыш налын тунемме метод тӱрлӧ лиеш.

Л. Флорентьев йолташ ВКП(б) историйым тунеммыже годым. Фото М. Чуршуковын.

ВКП(б) историй изучатлыше-шамычлан книга ден самостоятельно пашам ышташ большевизмын вождьшо-шамыч деч — Ленин ден Сталин деч тунемман. В. И. Ленин нерген шарнымаштыже Н. К. Крупская тыге воза: „Тудо материал-шамычым курык наре ончен (пеш писын лудын да возен), во кудым запоминатлаш шонен гын, тудо шке тетрадьышкыже возен... Если книга шкенжын лийын гын, тудо подчеркиватлен, полянште заметка-шамычым гына ыштен, а обложкеш палемдыме верын кӱлешлыкшым ончен, тудым ик черта дене але кок черта дене подчеркиватлен гына возен".

Тыгак мый газетыште печетлалтше консультационный статья-шамычым лудам. Кокымшо глава ден Ленинын „Шаг вперед, два шага назад" книгаже нерген Шмидт йолташын статьяжым, Ленинын „Что делать?" книгаже нерген „В помощь партучебе" 13 номеран журналыште печетлыме Л. Арскийын консультационный статьяжым да 1938 ий 4 декабрьыште лекше „Марийская правда" газетыште печетлыме А. Абрамовын статьяжым лудынам.

Кызыт мый кугу желаний дене „ВКП(б) историй краткий курсын" IV главажым тунемаш тӱҥалам.

Марийский колхозный техникумын ялозанлык организаций кафедран заведующийже
Л. ФЛОРЕНТЬЕВ.

Йошкар-Ола средний школышто заменылан спискым составитлат.
Снимкыште (шола гыч пурлашке): Г. Орлов—комитет секретарь, Васильев В. Н., Журавлев В., Аксенова Муза, Чистякова Мария. Фото М. Чуршуковын.

ЗАМЕНЫЛАН ОБРАЗЦОВО ЯМДЫЛАЛТ ШУАШ

Шернур районный комсомольский организаций комсомольский документ-шамыч заменылан ямдылалтмаш пашам сайын организоватлен. Тидыже эн первоək пропаганда да внутрисоюзный пашам виянгдыме негызеш ышталтеш.

Комсомольский документ-шамыч заменылан ямдылалтмаш пашашке чыла комсомольский активым мобилизоватлыме. Тиде вопрос дене шукерте огыл райкомолын II внеочередной пленумжо эртаралтын. Тыште ВЛКСМ ЦК-н закрытый письмажым обсуждатлыме.

Комсомольский документ-шамыч заменитлымашым эртарыме нерген первичный комсомольский организаций секретарь-шамыч дене инструктивный совещанийым эртарыме, тыште 82 ен участвоватлен.

Кызыт верлаште первичный комсомольский организаций-шамыч заменылан талын ямдылалтыт. Районышто 78 комсомольский организаций гыч 60 организацийыште ВЛКСМ ЦК-н закрытый письмажым обсуждатлыме. Кызыт комсомолец-шамычын спискым 42 организацийыште составитлыме. Тыжечын 33 организаций-шамычын списокыштым утвердитлашлан райкомолыш представитлыме. 25 мартыште лийше ВЛКСМ райком бюро 15 комсомольский организацийын спискыштым утвердитлен.

Тидын ден пырля ятыр комсомольский организацийлаште комсомольский хозяйство распущенность улмым обнаружитлыме. Теве: Киров лӱмеш колхоз пеленсе комсомольский организацийыште (секретарь Г. И. Тупанов) комсомолец-шамыч кум тылзе дене членский взносым тӱлен огытыл, собраний протоколжо-шамычым оформитлыде кийыктенит. Тыгак „Кожланур“ колхоз пеленсе комсомольский организацийын секретарьже Медикова шке пашаштыже нимогай ответственностьым чувствоватлыде комсомольский дела-шамычым „аралаш“ аважлан пуэн. Тылеч посна райкомол пеленсе организацийыштат, комсомольский хозяйство нимолан йӧрдымын шындыме. Теве комсомолец Кугергин 7 тылзылан членский взносым тӱлен огыл. Нине ситыдымаш-шамычым тӧрлаташ кызыт гына пижме.

„Неизвестный-шамычым“ кычалме шотыштат паша ышталтеш. Райкомолын спискыштыже 50 „неизвестный“ шотлалтын. Кызыт нуным кычал мумо шотышто решительный мерым ыштыме, 40 комсомолецым кычал мумо, нунын кокла гыч ятырже тиде районыштак пашам ыштеныт.

Туге эше але ятыр первичный организаций-шамыч заменылан чыташ лийдымын начар ямдылалтыт. Райисполком пеленсе ВЛКСМ организаций (секретарь Ельмекеев), „У пасу“ (Шарабуева) да „Трактор“ колхозласе комсомольский организаций-шамыч але тарваненат огытыл.

Эл. МАЙСКИЙ.
М. ЯНЫШ.

Международный обзор

Пытартыш кечылаште лийше событий-шамыч—Германийын Чехо-Словакийым насильственно руалтен налмыже, Клайпедым присоединитлымыже, Румынийым закабалитлымыже, Венгрийын Карпатский Русьым оккупироватлымыже—мутат уке, фашистский агрессор-шамыч ончылно Англия ден Францийын капитулянтский политикыштын моткоч келге пораженийже лийыныт. Фашистский захватчик-шамычлан англо-французский реакцийын оказатлыме „благодеяний“ кужу спискыш,—Абиссиния, Австрия, Судеты, Испания почеш—у территорий-шамыч ушненыт. Очередьыште Данциг улеш, моло государство ден область-шамыч нерген ойлат. А Чемберлен ден Даладье „миротворец-шамыч“ вахтым нумалыт.

Германский план-шамыч нерген Лондоныштo да Парижыште ондакак пале улмаш.

Но германский агрессор, Англия ден Франция могырым нимогай, даже эн слабый, отпорым вашлийын огыл, садлан 12 мартыште Словакийыште, путч деч тудын „независимостьшым“ установитлашлан, путчым ыштынеже ыле. Путч провал дене пытен. Вара 13 мартыште Германия Чехо-Словакий республикын внутренний пашашкыже нагло да открыто вмешиватлалтеш, Беранын правительствылан ультиматумым пред'явитла. Германия Словакийым да Карпатский Русьым самостоятельный государствыш выделитлаш, Чехо-Словацкий армийым распуститлаш, президентым регент-правитель дене заменитлаш, „коммунизмым“ да Бенешын режимже верч шогышо-шамычым пызыралаш, нюрнбергский антисемитский закон-шамычым принимaтлаш требоватлен. 14 мартыште Гитлерын прямой приказше почеш словацкий парламент Германийын протекторатше дене самостоятельный Словацкий республикым сөздатлыме нерген об'явитлен.

Вараже событий-шамыч кече дене огыл, а буквально шагат еда шарленыт. Германский войска Моравска Остравам заниматлат, Чехо-Словакийыш пурат. Гаха ден Хвалковскийлан документым Гитлер подписатлаш пуа. Геринг ден Риббентроп документым подписатлаш Гаха ден Хвалковскийым заставитлат.

Тыге англо французский ден чешский реакцийын предатлыме, Чехо-Словацкий государствын судьбаже 15 мартыште 1939 ийын решатлалтын.

Арня эртен,—германский фашизмын агрессий очередной актше Клайпедым (Мемельым) оккупироватлымаш лие. Тиде шотышто даже шаблон вырабатыватлалтын: ондак тиде территорийыште „порядкым водворитлаш“ манын наглый ультиматум, вара—насильственно руалтен налмаш.

Литва ваштареш Германийын агрессийым ямдылымыжым Англия ден Францийын правительствыштонд дакак палыде кодын кертын огытыл. Тиде областьым руалтен налмат Англия ден Франция могырым благосклонный „невмешательство“ дене лийын.

23 мартыште румынский правительство германский фашизмын нажимжылан уступатлен, Румынийым Германийлан кабалаш пуэн, элын экономикыжым германский фашизмын захватнический цельже-шамычлан подчинитлен.

Европышто лийше чыла нине событий-шамыч,—Чехо-Словакийым руалтен налмашат, Германия ден Клайпедым присоединитлымат, Румынийым германский полуколонийыш савырымат—икте-весышт ден кылдалтше улыт. Кажне случайыште агрессорын действийже эн ончычак Англия ден Франция да тудын союзникше ваштареш направитлыме улмым ме ужына.

Даладье ден Боннэ Германийлан да Италийлан Франция ваштареш кумышо фронтым—пиренейский фронтым создатлаш полшеныт, тушто 400 тӱжем фашистский солдат-шамыч Франция ӱмбак наступатлаш приказым вучат.

„Невмешательство“ политика явный да полный крахыш савырнен. „Мир аралышашлан кӧра“ вывеска йымалне капитулянт-шамычын германский фашизм СССР ӱмбак савыралаш тыршыме чыла попыткышт обанкротитлалтыныт. Германский агрессор, англо-французский реакцийын желанийжым ончыде, тушто наступатла, кушто нимогай отпорым вашлияш ок вучо, кушто тудын ончылно капитулироватлат. „Невмешательство“ политикам умбакыже колтымаш тудын авторжо ден защитникше-шамычлан шкенышт пуштмашым, кокымшо империалистический войнам умбакыже шарымашым, тудым всеобщий мировой войнаш савырымашым означатла.

(„Комсомольская правда“ гыч кӱчыкын.)

ПОРЯДКЫМ ЫШТЕНА

ВЛКСМ Кужеҥер райкомышто 1939 ий 1 январьлан 45 „неизвестный“ ыле. Нине „неизвестный-шамычым“ кычал мумо шотышто пашам шуко ышташ логалын. Кузе вара ме „неизвестный-шамычым“ кычалын улына. Эн ондак нунын родительышт але нуным палыше йолташышт деч адресым йодыштмо, вара тушто тыгай йолташ уло але уке манын, запросым ыштыме. Тыге нунын кушто улмыштым палымеке ме тушко личный дела-шамычым колтен улына. Сандене кызытсе жаплан райкомолышто 2 „неизвестный“ гына кодын, нуно коктынат учет гыч снимаялтде Йошкар Армийыш каеныт.

Тыгак первичный организаций-шамычат заменылан ямдылалтыт. Кызыт тиде вопрос дене 63 организаций гыч 57 организацийыште закрытый комсомольский собранийым эртарыме. Собраний-шамыч кӱкшӧ политический уровенеш эртат. Комсомолец-шамыч комсомольский озанлык порядкыште огыл улмым чот критиковатлат.

Тидын ден пырля 38 первичный организацийлаште спискым составитлыме.

Кужеҥер райкомын учетчикше—ХОРОШАВИН.

Тӧрлатымаш

27 мартыште лекше 28 номеран „Рвезе Коммунист“ газетыште, Моркинский педагогический училищыш 1939—40 ийлан тунемаш налме нерген увертарымаште, корректор Борисов йолташын титакше дене 3-шо абзацыште йоҥылыш печатлалтын: 1938 ий олмеш, 1939 ий манын лудман.

Отв. редактор—
К. А. ЛЕНСКИЙ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комната № 70, телефон №90.
Упол. Главлита Мар. АССР А—291 г. Йошкар-Ола, 1 типография Маргосиздата.